

Kommunal- og forvaltningskomiteen

Vår ref.:
23/70- 2- INFJ

Deres ref.:

Dato:
12.01.2023

Skriftlig innspill til høring om reversering av botidskrav og bedre vern mot partnervold

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til Representantforslag 50 S (2022–2023) fra Seher Aydar og Tobias Drevland Lund om reversering av botidskrav og bedre vern mot partnervold.

Ombudet ønsker med dette å uttrykke vår støtte til representantenes forslag. Etter både Istanbulkonvensjonen og FNs kvinnekongresskonvensjon har myndighetene en forpliktelse til å beskytte kvinner som utsettes for vold i nære relasjoner. Et botidskrav på fem år bidrar ikke til at kvinnene oppnår den reelle beskyttelsen som de har krav på, og kan komme i konflikt med retten til å leve et liv uten vold. I stedet vil det nåværende botidskravet for å få permanent opphold på selvstendig grunnlag øke risikoen for at kvinner forblir i voldelige forhold. Både CEDAW- og CERD-komiteen har ytret bekymring for situasjonen til kvinner som lever i voldelige forhold og som ikke bryter ut på grunn av botidskravet. Ombudet understreker at komiteenes bekymringer knytter seg til da botidskravet var på tre år.¹

Selv om utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b i noen grad vil kunne begrense de negative konsekvensene av femårskravet, viser erfaring og undersøkelser at unntaksbestemmelsen tolkes strengt, og at det i realiteten er en høy terskel for å klare og sannsynliggjøre at man er utsatt for slik mishandling som gir grunnlag for opphold på selvstendig grunnlag. I tillegg kan mangel på informasjon om rettigheter, sosial isolasjon og språkbarrierer øke faren for at kvinner likevel ikke søker om selvstendig opphold etter denne bestemmelsen. Kravet om at samlivet har opphørt før man søker om opphold

¹ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FCO%2FNOR%2FCO%2F9&Lang=en para. 32 c <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G15/217/25/PDF/G1521725.pdf?OpenElement> para 33 a and b

etter lovens § 53 første ledd bokstav b, er også en barriere i disse sakene.² Dette innebærer at unntaksbestemmelsen ikke i tilstrekkelig grad begrenser de alvorlige konsekvensene femårskravet kan få for enkelte kvinner.

Ombudets klare anbefaling er at det økte botidskravet må reverseres. Vi anbefaler i tillegg at regjeringen vurderer om botidskravet kan reduseres ytterligere enn til tre år.

Ombudet støtter også representantenes forslag om at regjeringen sikrer at kvinner som har kommet til Norge på familiegjenforening, og som anmelder eller varsler om partnervold, gis fritak fra botidskravet og sikres opphold i Norge på selvstendig grunnlag.

I den forbindelse mener ombudet at utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b samt bestemmelsens forarbeider må revideres, slik at unntaksadgangen ikke tolkes for strengt. Videre er det nødvendig med kompetanseheving i hjelpeapparatet om bestemmelsen.³ Det bør til sist vurderes hvorvidt kvinner som kommer på familieinnvandring til norske menn eller menn som har bodd i Norge i mer enn fem år, eller kvinner som får opphold som arbeidsinnvandrere, også skal ha rett og plikt på opplæring etter integreringsloven § 8. På den måten kan man bedre sikre at flere har kjennskap til sine rettigheter, for eksempel når det gjelder ekteskap og skilsmisse.

Vennlig hilsen

Bjørn-Erik Thon
likestillings- og diskrimineringsombud

Ingeborg Aa. Fjeldstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

² <https://juridika.no/tidsskrifter/tidsskrift-for-familierett-arverett-og-barnevernrettslige-sp%C3%B8rsm%C3%A5l/2020/2/artikkel/molden%C3%A6s>

³ <https://juridika.no/tidsskrifter/tidsskrift-for-familierett-arverett-og-barnevernrettslige-sp%C3%B8rsm%C3%A5l/2020/2/artikkel/molden%C3%A6s>